

רשומות

הצעות חוק

11 במרס 2002

3093

כ"ז באדר התשס"ב

עמוד

370	הצעת חוק לתיקון פקודת זכות יוצרים (מס' 8), התשס"ב-2002
374	הצעת חוק איסור ספסרות בכרטיסי מופעים, התשס"ב-2002

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק לתיקון פקודת זכות יוצרים (מס' 8), התשס"ב-2002

1. ביטול סעיף 3 בפקודת זכות יוצרים¹ (להלן – הפקודה), סעיף 3 – בטל.
2. תיקון סעיף 8 בסעיף 8 –
- (1) בכותרת השוליים, בסופה יבוא "ופירוש מונחים";
- (2) בסופו יבוא "כל מונח לפי פקודה זו יפורש לפי המשמעות שיש לו בחוק האמור."
3. אחרי סעיף 8 לפקודה יבוא:
9. "חזקות" החזקות המפורטות להלן יחולו בכל הליך משפטי, אזרחי או פלילי, שענינו הפרת זכות יוצרים, אלא אם כן הוכח אחרת:
- (1) מופיע על היצירה בדרך המקובלת שמו של אדם כיוצר היצירה, חזקה היא, שאותו אדם הוא יוצר היצירה ובעל זכות היוצרים בה;
- (2) החזקה הקבועה בפסקה (1) תחול גם לענין שמו הברזי של אדם, ובלבד שזהותו של בעל השם הברזי ידועה בציבור;
- (3) לא מופיע על יצירה שמו של אדם כיוצר היצירה ויוצרה אינו ידוע, או שמופיע עליה שם ברזי של אדם שזהותו אינה ידועה בציבור, חזקה היא כי אדם ששמו מופיע על היצירה בדרך המקובלת כמפרסם היצירה, הוא בעל זכות היוצרים בה.
10. (א) העושה עותק מפר של יצירה לשם מסחר בו, דינו – מאסר חמש שנים או קנס פי עשרה מן הקנס הקבוע בסעיף 61(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977² (להלן – חוק העונשין).
- (ב) המייבא לישראל עותק מפר של יצירה לשם מסחר בו, דינו – מאסר חמש שנים או קנס פי עשרה מן הקנס הקבוע בסעיף 61(א) לחוק העונשין.
- (ג) העוסק במכירה, בהשכרה או בהפצה של עותק מפר של יצירה, או המוכר, המשכיר או המפיץ עותקים מפרים של יצירה בהיקף מסחרי, דינו – מאסר שלוש שנים או קנס פי שבעה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א) לחוק העונשין.

ייצור ומסחר בעותקים מפרים

ד ב ר י ה ס ב ר

זה, ניסוחן של העבירות כולן מחדש, והוספת עבירות חדשות. הנוסח החדש נעשה, בין השאר, לאור הוראות החלק הכללי והמקדמי לחוק העונשין, התשל"ז-1977. הצעת החוק כוללת גם ניסוח חדש של הוראות מתחום דיני הראיות ברבר חזקות, ונחילה אותן במישור הפלילי.

מ ב ו א

הצעת החוק לתיקון פקודת זכות יוצרים (מס' 8), התשס"ב-2002, המתפרסמת בזה (להלן – החוק המוצע), נועדה להגביר את ההגנה על זכויות היוצרים בדרך של החמרת הענישה הפלילית על חלק מהעבירות בתחום

¹ חוקי אי"י, כרך א', עמ' (ע) 364, (א) 389; ס"ח התש"ס עמ' 44.
² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(ד) המחזיק עותק מפר של יצירה לשם מסחר בו, דינו - מאסר שלוש שנים או קנס פי שבעה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א4) לחוק העונשין.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיפים 1 ו-3 סעיף 3 לפקודת זכות יוצרים (להלן - הפקודה), קובע לאמור:
- סעיפים 10 עד 14 המוצעים:
3. (1) כל העושה כיודעין אחד המעשים דלקמן, דינו - מאסר שלוש שנים וקנס פי שבעה מהקנס שנקבע בסעיף 61(א4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977:
- (א) מתקין לצרכי מכירה או שכירות העתקה מפירה של יצירה הנתונה לזכות יוצרים;
- (ב) מוכר או משכיר או מציג או מציע למכירה או לשכירות בדרך מסחרית כל העתקה מפירה של יצירה כזאת;
- (ג) מחלק העתקות מפירות של יצירה כזאת לשם עסק או בשיעור שיש בו כדי להזיק לבעל זכות היוצרים;
- (ד) מציג ברבים לצרכי מסחר כל העתקה מפירה של יצירה כזאת;
- (ה) מכניס לישראל לשם מכירה או השאלה כל העתקה מפירה של יצירה כזאת;
- (ו) עושה או מחזיק ברשותו לוח כדי לעשות בו העתקות מפירות של יצירה שיש עליה זכות יוצרים, או גורם לשם תועלתו הפרטית להצגתה ברבים של יצירה שיש בה זכות יוצרים שלא בהסכמתו של בעל זכות היוצרים.
- (2) (בוטל).
- (3) בית המשפט שבפניו מתנהל מו"מ משפטי כזה יוכל, בין שהעבריו נתחייב בדיון ובין שלא נתחייב בדיון, לצוות שכל ההעתקות של היצירה וכל הלוחות הנמצאים ברשותו של העבריון ושבית המשפט ימצא שהם העתקות מפירות יבוערו או יימסרו לבעל זכות היוצרים או יתנהגו בהם באופן אחר, כאשר יצוה בית המשפט.
- (4) משפט פלילי בהתאם לסעיף זה יוגש לראשונה לבית משפט השלום.
- (5) הוראות סעיף 241 של החוק הפלילי העותמוני לא תחולנה על כל ענין שהסעיף הזה חל עליו.
- (6) שום דבר האמור בסעיף זה לא יפגע בזכותו של בעל זכות היוצרים להשתמש בכל אמצעי שהחוק מקנה לו, בין על ידי הגשת תביעה אזרחית לקבלת דמי נזק ובין באופן אחר, בשל הפרת זכות היוצרים.
- מוצע לבטל את סעיף 3 המצוטט לעיל, ולקבוע במקומו הוראות עונשיות חדשות, בסעיפים 10 עד 13 שמוצע להוסיפם לפקודה, כמפורט להלן:
- לסעיף 10(א) ו-(ב)**
- העונש המרבי הקבוע היום לעשויות עותקים מפריים של יצירה או לייבוא של עותקים מפריים לישראל, הוא שלוש שנות מאסר, עבירות שהן בגדר עוון; מוצע להחמיר את הענישה בשל עבירות אלו ולהעמיד את העונש המרבי בשלהן על חמש שנות מאסר, כך שיהוו פשע, על כל ההשלכות המחמירות הכרוכות בשינוי כאמור.
- עשיית עותקים מפריים של יצירה או ייבוא של עותקים מפריים של יצירה, לשם מסחר בהם, הם מעשים פסולים המצדיקים ענישה משמעותית בשל הפגיעה הקשה לבעל זכות היוצרים; מעשים אלה הם הגורמים להכנסתם לראשונה לשוק של העותקים המפריים שבעקבותיה מתחיל המסחר בהם בניגוד להוראות החוק.
- הקנס המרבי הקבוע היום לעבירות אלה עומד על 1,050,000 שקלים חדשים; כדי להגביר את ההרתעה מפני ביצוע העבירות האמורות מוצע להחמיר גם את הקנס בשלהן ולהעמידו על קנס מרבי, המתערכך מעת לעת, ששיעורו היום הוא מיליון וחצי שקלים חדשים.
- לסעיף 10(ג)**
- מוצע לקבוע עבירה לעוסק במכירה, בהשכרה או בהפצה של עותקים מפריים ולמכצע פעולות כאמור שלא בדרך עיסוק אך בהיקף מסחרי ולקבוע בצדה עונש מרבי של שלוש שנות מאסר וקנס בסך 1,050,000 שקלים חדשים; עונש זה אינו חמור מהעונש הקבוע היום בסעיף 3, שמוצע לבטלו.
- לסעיף 10(ד) ולסעיף 14**
- מוצע לקבוע עבירה חדשה של החזקת עותק מפר של יצירה לשם מסחר בו, ולקבוע בצדה עונש זהה לעבירה כאמור בסעיף קטן (ג). מטרת ההוראה היא להטיל אחריות פלילית על מי שמחזיק, למשל, במחסן או בכלי רכב עותקים מפריים במטרה להפיצם או למכרם; בהתאם, מוצע לקבוע במפורש בסעיף 14 המוצע כי

(ה) בסעיף זה, "עותק מפר" – כל אחד מאלה:

(1) עותק שנעשה בישראל בלא הרשאת בעל זכות היוצרים באופן שמהווה הפרה של חוק זכות יוצרים, 1911;

(2) עותק שיובא לישראל אשר אילו היה נעשה בישראל, היתה עשייתו מהווה הפרה של חוק זכות יוצרים, 1911; ואולם עותק שנעשה מחוץ לישראל בהרשאת בעל זכות היוצרים במדינה שבה נעשה, לא ייחשב כעותק מפר.

11. המייצר או המחזיק חפץ שייעודו ייצור עותקים של יצירה, כדי לעבור עבירה לפי סעיף 10(א), דינו – מאסר שנה או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין.

החוקת חפץ מפר

12. נעברה עבירה לפי סעיף 10 או סעיף 11 בידי תאגיד, דינו – כפל הקנס הקבוע לעבירה.

כפל קנס לתאגיד

13. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה מהעבירות המפורטות בסעיפים 10 או 11 (להלן – עבירה) בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; הפר את חובתו האמורה, דינו – הקנס האמור בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין.

אחריות נושא משרה בתאגיד

(ב) נעברה עבירה בידי תאגיד או עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא המשרה הפר את חובתו לפי פסקה (1), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו האמורה.

(ג) לענין סעיף זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, ופקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 11 המוצע

מוצע לקבוע עונש מרבי של שנת מאסר אחת או קנס העומד היום על 300,000 שקלים חדשים, למייצר או למחזיק חפץ שנועד לייצור עותקים של יצירה, אם מטרתו ייצור עותקים מפריים לשם מסחר בהם. הוראה זו באה במקום פסקה (1) ויש לה של סעיף 3, שמוצע לבטלו, הקובעת אחריות פלילית על עשייה או החזקה של "לוח" כדי לעשות בו העתקות מפירות.

לסעיף 12 המוצע

כדי ליצור הרתעה כלכלית ראויה, מוצע להכפיל את הקנסות המרביים בשל העבירות המוצעות כשהן נעשות בידי תאגיד.

לסעיף 13 המוצע

מוצע להטיל על נושא המשרה בתאגיד חובת פיקוח על התאגיד ועל עובדיו, כדי ליעל את אכיפת ההוראות העונשיות. מובן, כי חובתו של נושא המשרה מתייחסת למניעת עבירות שמבצע העובד במסגרת עבודתו. ולא בקשר לפעולות שמבצע העובד בלא קשר לתפקידו כעובד.

החוקה של העתקות מפרות לצורכי מסחר מהווה הפרה אזרחית של זכות היוצרים.

לסעיף 10(ה)

מוצע, לענין ההוראות הפליליות בלבד, לקבוע הגדרה של הביטוי "עותק מפר".

בפסקה (2), מוצע לקבוע במפורש כי "ייבוא מקביל" של עותקים של יצירות שנעשו ברשות בעלי הזכויות בארץ שבה נעשו, ומסחר בעותקים שיובאו כאמור, אינו מהווה עבירה. על פי ההגדרה המוצעת, עותק של יצירה שנעשה בארץ אחרת ברשות בעל זכות היוצרים באותה ארץ, גם אם כונת בעל זכות היוצרים היתה לייצר עותק זה לאותה ארץ בלבד, ואפילו התחייב המייצר לשווק את העותק באותה ארץ בלבד, אינו מהווה "עותק מפר"; הדרישה להרשאה של בעל זכות היוצרים, כמוצע, מותנית בכך שבמדינה שבה נעשה העותק, היצירה מוגנת על פי הדין וקיים בעל חוקי שנתן הרשאה לעשיית העותק.

- החוקה אסורה - עולה אורחית
 14. סעיף 2(2) לחוק זכות יוצרים, 1911, ייקרא בתוספת פסקה זו, שתבוא אחרי פסקת משנה (ג):
- "(ג) הוא מחזיק לשם מסחר בה:"
- אי תחולת סעיף 6(3) לחוק זכות יוצרים
 15. סעיף 6 לחוק זכות יוצרים, 1911, ייקרא בלא סעיף קטן (3) שבו:
- תיקון חוק סדר הדין הפלילי
 4. בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982⁵, בסעיף (3), בתוספת השניה, במקום פסקה (3) יבוא:
- "(3) עבירות לפי סעיף 10(ג) ו-(ד) לפקודת זכות יוצרים."

ד ב ר י ה ס ב ר

- לסעיף 14 המוצע
 דברי ההסבר שולבו בדברי ההסבר לסעיף 10(ד).
 ולבסוף נציין כי מוצע שלא לכלול בהוראות החדשות כמה מן ההוראות הקיימות היום בסעיף 3, כלהלן:
- פסקה (1)(א) סיפה, המטילה אחריות פלילית גם על "מי שגורם לשם תועלתו הפרטית להצגתה ברבים של יצירה שיש בה זכות יוצרים שלא בהסכמתו של בעל זכות היוצרים";
 - פסקה (3) המתיהסת לסמכויות בית המשפט לענין עותקים מפרים וחפצים שנועדו להכנתם של עותקים כאלה, ואת לאור הסדרת הנושא בסעיפים 31 עד 42 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצרו וחיפוש), התשכ"ט-1969;
 - פסקאות (4), (5) ו-(6) שאינן נחוצות עוד.
- סעיף 2
 סעיף 8 לפקודת זכות יוצרים קובע:
- "שינוי חוק זכות היוצרים 1911
8. חוק זכות יוצרים, 1911, יהא נקרא לאור השינויים והתוספות שנעשו בו ע"י פקודה זו:
- הפקודה היא דבר חקיקה שנועד להכניס תיקונים בחוק משנת 1911, שהוא החוק האנגלי המקורי, כדי להתאים אותו לישראל. הפקודה והחוק הם, אם כן, מקשה חקיקתית אחת. עם זאת, מכיוון שמדובר בחקיקה שיש לה גם היבט פלילי, מוצע להבהיר כי כל המונחים וההגדרות שבחוק יחולו גם ביחס להוראות הפקודה.

- סעיף 3
 לסעיפים 9 ו-15 המוצעים:
- הרעיון היסודי של סעיף 9 המוצע הוא ייעול ההגנה על זכות היוצרים באמצעות קביעת חזקות. ברוח זו, סעיף 6(3) לחוק זכות יוצרים, 1911, קובע:
- "תרופות אזרחיות כנגד הפרת זכות יוצרים
6. (1) ...
 (2) ...
- סעיף 4
 נוכח ההרחבה וההחמרה המשמעותית של האחריות הפלילית על הפרת זכות יוצרים, מוצע לקבוע תחום מוגדר להליך של קובלנה פלילית פרטית על פי חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, ולייחד אותה לעבירות העונן שבסעיף 10(ג) ו-(ד) המוצעים בסעיף 3 להצעת חוק זו באשר לעבירות הקבועות בסעיף 10(א) ו-(ב) המוצעים באותו סעיף מן הראוי שאכיפתן תופקד בידי המדינה מאחר שהן עבירות פשע.

⁵ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

מהפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת:

הצעת חוק איסור ספסרות בכרטיסי מופעים, התשס"ב-2002*

1. (א) המוכר כרטיס כניסה למופע במחיר העולה על המחיר הנקוב בכרטיס או על המחיר שקבע בעל הזכות למכירת הכרטיס לפי דין, דינו – הקנס האמור בסעיף 61(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מי שמוכר כרטיס כאמור באותו סעיף קטן, ברשותו של בעל הזכות למכירת הכרטיס, ובלבד שהוא התיר למוכר לגבות דמי תיווך בעבור המכירה, ובמידה שהתיר לו.

(ג) (1) חוקה היא כי מי שמכר כרטיס במחיר העולה על המחיר הנקוב בכרטיס, עשה כן בלא רשותו של בעל הזכות למכירת הכרטיס, אלא אם כן הוכח אחרת.

(2) הוראות פסקה (1) לא יחולו על מי שרשאי לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968², למכור כרטיסים לעינוג ציבורי כמשמעותו באותו חוק.

(ג) בסעיף זה, "מופע" – מופע בתשלום הנערך בפני קהל בלתי מסוים, והוא בתחום ספורט, נגינה, שירה, מחול, דרמה, קולנוע, או בתחום אחר של בידור או אמנות.

דברי הסבר

על פי החלטת ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת תיבחן בהמשך הליכי החקיקה על פי החלטת ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת האפשרות לקבוע מדרג ענישה, הנותן מענה לאופי העברייני של הספסרות, הבא לכדי ביטוי בפעילות העבריינית הנוספת.

חבר הכנסת אליעזר זנדברג

הצעת חוק זו באה לתת מענה לאחת התופעות הקשות הקיימות בתחום הספורט ואשר עלולה להתפרש לתחומים אחרים של הבידור והאמנות, היא הספסרות בכרטיסים אשר הפכה לפעילות עבריינית ענפה ומערבים בה אלימות פיזית, ניצול ילדים, זיוף ומרמה והעלמת מס.

הצעת חוק מס' 1779/פ; הועברה לוועדה ביום כ"ז בתמוז התשס"א (18 ביולי 2001).
1 ס"ח התשל"ז, עמ' 226.
2 ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.